YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO

29 päivänä kesäkuuta 1999 *

Asiassa C-206/97,

Ruotsin kuningaskunta, asiamiehenään ulkoasiainministeriön EU-asioita hoitavan oikeudellisen yksikön päällikkö Lotty Nordling, prosessiosoite Luxemburgissa c/o Ruotsin suurlähetystö, 2 rue Heinrich Heine,

kantajana,

vastaan

Euroopan unionin neuvosto, asiamiehinään oikeudellisen yksikön päällikkö Rüdiger Bandilla ja oikeudelliset neuvonantajat Eva Karlsson ja Lauri Railas, prosessiosoite Luxemburgissa c/o Euroopan investointipankin lakiasiainosaston pääjohtaja Alessandro Morbilli, 100 boulevard Konrad Adenauer,

vastaajana,

jota tukee

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään oikeudelliset neuvonantajat Christina Tufvesson ja Thomas van Rijn, prosessiosoite Luxemburgissa c/o

* Oikeudenkäyntikieli: ruotsi.

oikeudellisen yksikön virkamies Carlos Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg,

väliintulijana,

jossa kantaja vaatii yhteisöjen tuomioistuinta kumoamaan eräiden kalakantojen ja kalakantaryhmien osalta vuodeksi 1997 vahvistettavista suurimmista sallituista saaliista ja niiden pyyntiä koskevista tietyistä edellytyksistä 20 päivänä joulukuuta 1996 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 390/97 (EYVL L 66, s. 1) siltä osin kuin se koskee turskan osuuden jakamista alueella III b, c ja d,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN,

toimien kokoonpanossa: presidentti G. C. Rodríguez Iglesias, jaostojen puheenjohtajat P. J. G. Kapteyn (esittelevä tuomari), J.-P. Puissochet, G. Hirsch ja P. Jann sekä tuomarit J. C. Moitinho de Almeida, C. Gulmann, J. L. Murray, D. A. O. Edward, H. Ragnemalm ja L. Sevón,

julkisasiamies: P. Léger,

kirjaaja: apulaiskirjaaja H. von Holstein,

ottaen huomioon suullista käsittelyä varten laaditun kertomuksen,

kuultuaan asianosaisten 1.12.1998 pidetyssä istunnossa esittämät lausumat,

kuultuaan julkisasiamiehen 9.2.1999 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ruotsin kuningaskunta on yhteisöjen tuomioistuimeen 30.5.1997 jättämällään kanteella vaatinut EY:n perustamissopimuksen 173 artiklan (josta on muutettuna tullut EY 230 artikla) nojalla yhteisöjen tuomioistuinta kumoamaan eräiden kalakantojen ja kalakantaryhmien osalta vuodeksi 1997 vahvistettavista suurimmista sallituista saaliista ja niiden pyyntiä koskevista tietyistä edellytyksistä 20 päivänä joulukuuta 1996 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 390/97 (EYVL L 66, s. 1) siltä osin kuin se koskee turskan osuuden jakamista alueella III b, c ja d.

Yhteisön säännöstö

Itämeren kalastus

2 Itämeren ja Belttien kalastusta ja elollisten luonnonvarojen säilyttämistä koskevan yleissopimuksen, johon yhteisö on liittynyt 25.7.1983 tehdyllä neuvoston päätöksellä 83/414/ETY, (EYVL L 237, s. 4; jäljempänä yleissopimus) sellaisena kuin se on muutettuna yleissopimuksen sopimuspuolina olevien valtioiden edustajakokouksessa Varsovassa 11.11.1982 allekirjoitetulla pöytäkirjalla, 5 artiklan mukaan Itämeren kalastusta sääntelee Kansainvälinen Itämeren kalastuskomissio (jäljempänä Itämeren kalastuskomissio). Yleissopimuksen 9—11 artiklan mukaan Itämeren kalastuskomissio vahvistaa vuosittain jokaista sopimuspuolta varten kunkin kalakannan ja kunkin alueen osalta suurimman

sallitun saaliin (jäljempänä TAC); se laatii tätä varten suosituksia, jotka tulevat sopimuspuolia sitoviksi, jolleivat valtiot esitä vastalausetta asetetussa määräajassa.

3 Itämeren kalastuskomissio vahvisti Varsovassa 16.—20.9.1996 pitämässään 22. istunnossa turskan TACin vuoden 1997 osalta Euroopan yhteisöjen kalastusalueilla 109 600 tonniksi.

Asetus N:o 3760/92

4 Yhteisön kalastus- ja vesiviljelyjärjestelmän perustamisesta 20 päivänä joulukuuta 1992 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3760/92 (EYVL L 389, s. 1) 8 artiklan 4 kohdan i alakohdassa säädetään, että neuvosto määrittelee määräenemmistöllä komission ehdotuksesta tapauskohtaisesti kullekin kalastukselle tai kalastusryhmälle suurimman sallitun saaliin ja/tai suurimman sallitun pyyntiponnistuksen. Tämän artiklan 4 kohdan ii alakohdan mukaan neuvosto jakaa pyyntimahdollisuudet jäsenvaltioiden kesken siten, että voidaan turvata kunkin jäsenvaltion kalastustoiminnan vakaus kunkin kyseessä olevan kannan osalta.

5 Kyseisen asetuksen 3 artiklan g kohdan mukaan "'yhteisön kalastusmahdollisuuksilla' [tarkoitetaan] yhteisön kalastusvyöhykkeellä yhteisön käytössä olevia kalastusmahdollisuuksia, joihin lisätään yhteisön kaikki kalastusmahdollisuudet yhteisön kalastusvyöhykkeen ulkopuolella ja joista vähennetään kaikki kolmansien maiden käyttöön myönnetyt kalastusoikeudet".

6 Saman asetuksen 3 artiklan a kohdan mukaan "'yhteisön kalastusvyöhykkeellä' [tarkoitetaan] jäsenvaltioiden suvereniteettiin tai lainkäyttövaltaan kuuluvia vesiä".

Liittymisasiakirjan 121 artikla

7 Ruotsille myönnettävä osuus yhteisön kalastusmahdollisuuksista pyyntirajoitusten alaisten kalavarojen osalta vahvistetaan Itävallan tasavallan, Suomen tasavallan ja Ruotsin kuningaskunnan liittymisehdoista ja niiden sopimusten mukautuksista, joihin Euroopan unioni perustuu, tehdyn asiakirjan (EYVL 1994, C 241, s. 21 ja EYVL 1995 L 1, s. 1; jäljempänä liittymisasiakirja) 121 artiklan 1 kohdassa.

8 Ruotsin kuningaskunnan osuus alueen III b, c, d turskaa jaettaessa vahvistetaan liittymisasiakirjan 121 artiklan 1 kohdassa olevassa taulukossa 35,037 prosentiksi. Tähän taulukkoon liittyvässä alaviitteessä 7 todetaan, että prosenttiosuutta sovelletaan ensimmäiseen 50 000 tonniin yhteisön kalastusmahdollisuuksia. Yhteisön kalastusmahdollisuuksista, jotka ylittävät 50 000 tonnia, Ruotsin osuus on 40,000 prosenttia. Saman alaviitteen mukaan "näissä määrissä ei ole otettu huomioon jatkuvia kiintiöiden siirtoja Ruotsilta unionin nykyisille jäsenvaltioille, jotka johtuvat vuoden 1992 ETA-järjestelyistä". Taulukkoon liittyvän alaviitteen 2 mukaan viittaus alueeseen III b, c ja d koskee ainoastaan "yhteisön vesiä".

9 Liittymisasiakirjan 121 artiklan 2 kohdan mukaan Ruotsin kuningaskunnalle myönnetyt osuudet vahvistetaan asetuksen N:o 3760/92 8 artiklan 4 kohdan mukaisesti. Osuudet on jaettu näiden säännösten perusteella vuoden 1995 osalta tiettyjen kalakantojen ja kalakantaryhmien osalta vuodeksi 1995 vahvistettavista suurimmista sallituista saaliista ja niiden tietyistä pyyntiedellytyksistä 20 päivänä joulukuuta 1994 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 3362/94 (EYVL L 363, s. 1) ja vuoden 1996 osalta tiettyjen kalakantojen ja kalakantaryhmien osalta vuodeksi 1996 vahvistettavista suurimmista sallituista saaliista ja niiden tietyistä pyyntiedellytyksistä 22 päivänä joulukuuta 1995 annetulla neuvoston asetuksella N:o 3074/95 (EYVL 1995, L 330, s. 1).

Asetus N:o 390/97

10 Vuoden 1997 osalta yhteisön pyyntiosuudet jaettiin jäsenvaltioiden kesken asetuksella N:o 390/97, jonka Ruotsin kuningaskunta vaatii kumoamaan osittain.

11 Asetuksen 2 artiklassa säädetään, että TACit vahvistetaan vuodeksi 1997 liitteen I mukaisesti. Tämän liitteen mukaisesti lajin turska (*Gadus morhua*) osalta TAC vahvistettiin alueella III b, c, d 112 452 tonniksi (josta 109 600 tonnia on Itämeren kalastuskomission vahvistamaa TACin mukaista turskaa ja 2 852 tonnia "korvausturskaa"; ks. tämän tuomion 12 kohta). Ruotsille myönnetty osuus on saman liitteen mukaan 38 860 tonnia (35,037 % 50 000 tonnista + 40,000 % 59 600 tonnista = 41 360 tonnia, josta 2 500 tonnia on siirrettävä muille jäsenvaltioille yhteisön ja Ruotsin kuningaskunnan välillä Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen allekirjoittamisen yhteydessä kirjeenvaihtona tehdyn sopimuksen mukaisesti).

"Korvausturska"

12 Asiakirjoista ilmenee, että Ruotsin liittymisestä Euroopan yhteisöön käytyjen neuvotteluiden aikana Itämeren turskan jakosuhdetta koskeva kysymys osoittautui vaikeaksi. Tietyt jäsenvaltiot katsoivat, että Ruotsin kuningaskunnan osuus ei vastannut historiallisia kalastusrakenteita vaan haittasi niiden omia kalastusintressejä Itämerellä.

13 Neuvoston Brysselissä 25.2.—1.3.1994 pidetyn 1733. istunnon aikana neuvosto päätti ottaa pöytäkirjaan seuraavan julistuksen (asiakirja 5057/94 ADD 1 PV/CONS 5, s. 7; jäljempänä vuoden 1994 julistus):

"Itämeren turska

Neuvosto ja komissio hankkivat turskan lisäkalastusoikeudet sen Ruotsille myönnetyn kiintiömäärän osalta, joka ylittää 35,037 %. Lisäkiintiöt jaetaan Saksan ja Tanskan kesken."

14 Yhteisö osti tämän julistuksen mukaisesti vuosia 1995, 1996 ja 1997 varten "korvausturskaa" kolmelta Baltian valtiolta.

15 Yhteisö sai vuoden 1997 osalta 2 852 tonnia "korvausturskaa" eli 900 tonnia Virolta, 127 tonnia Latvialta ja 1 825 tonnia Liettualta. Tämä määrä jaettiin Tanskan kuningaskunnan (69 % = 1 968 tonnia) ja Saksan liittotasavallan (31 % = 884 tonnia) kesken. Lisäksi nämä kiintiöt lisättiin yhteisön käytössä oleviin TAC-osuuksiin, jotka jaetaan sisäisen jakosuhteen mukaisesti Tanskan kuningaskunnan (43,36 % 109 600 tonnista = 47 526 tonnia + 1 968 tonnia = 49 494 tonnia) ja Saksan liittotasavallan (18,94 % 109 600 tonnista = 20 756 tonnia + 884 tonnia = 21 638 tonnia) kesken.

16 Yhteisöjen tuomioistuimen presidentti hyväksyi 24.10.1997 antamallaan määräyksellä komission väliintulijaksi tukemaan neuvoston vaatimuksia.

Liittymisasiakirjan 121 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun jakosuhteen soveltaminen

17 Ruotsin kuningaskunta esittää kanteensa tueksi, että neuvosto jätti asetusta N:o 390/97 antaessaan soveltamatta liittymisasiakirjan 121 artiklan määräystä alueen III b, c ja d turskan jaosta. Ruotsin hallitus esittää siten, että mistään ei käy ilmi, että liittymisasiakirjan 116—122 artikla koskisi ainoastaan — kuten neuvosto väittää — "sisäisiä kalavaroja". Käsitettä 'ulkopuoliset kalavarat', joka on liittymisasiakirjan 124 ja 125 artiklaa koskeva alaotsikko, ei käytetä kuvaamaan yleisellä tavalla kolmansien maiden kanssa tehdyistä kansainvälisistä sopimuksista johtuvia kalastusmahdollisuuksia. Ruotsin hallituksen mukaan neuvoston olisi pitänyt jakaa Ruotsille 112 452 tonnin suuruinen turskan TAC liittymisasiakirjan 121 artiklan 1 kohdan perusteella, mikä olisi johtanut 39 999 tonnin (0,35037 × 50 000 tonnia ja 0,4000 × 62 452 tonnia — 2 500 tonnia) määrään.

18 Ruotsin hallitus lisää, että liittymisasiakirjan 121 artiklan 1 kohtaan liittyvästä alaviitteestä 2 käy ilmi, että kalastusmahdollisuudet yhteisön vesien ulkopuolella on jätetty pois määritettäessä Ruotsille myönnettävää turskasaalisosuutta. Sen sijaan niitä kalastusmahdollisuuksia, jotka on siirretty yhteisölle käytettäväksi yhteisön vesillä tapahtuvaa kalastusta varten, ei ole jätetty pois. Ruotsin hallituksen mukaan tästä seuraa, että liittymisasiakirjan 121 artiklan 1 kohdassa olevaa käsitettä 'yhteisön kalastusmahdollisuudet' on tulkittava samalla tavoin kuin asetuksen N:o 3760/92 3 artiklan g kohdassa olevaa käsitettä.

19 Ruotsin hallitus esittää vuoden 1994 julistuksen osalta, että sen perusteella ei voida perustella liittymisasiakirjan noudattamatta jättämistä, koska tällainen julistus ei ole liittymisasiakirjaan verrattuna ensisijalla. Jos julistus ei ole liittymisasiakirjan mukainen, voidaan tästä päätellä ainoastaan, että jakoa ei voida tehdä julistuksen perusteella.

20 Neuvosto väittää sen sijaan, ettei liittymisasiakirjan minkään määräyksen perusteella voida päätyä siihen, että 116—122 artiklan päämääränä olisi säännellä kalastusta muilla vesillä kuin niillä, jotka kuuluvat yhteisöön Ruotsin kuningaskunnan liittymisen jälkeen. Se lisää, että liittymisasiakirjan 121 artiklan 1 kohdassa olevan taulukon esittämistavasta ja sanamuodosta käy selvästi ilmi, että tämä määräys koskee ainoastaan Ruotsin kuningaskunnan osuutta kyseisistä "viitealueista TACien vahvistamiseksi".

21 Neuvoston mukaan tämä maininta on tärkeä, koska kalavarojen jakamisen osalta käsitettä 'TAC' käytetään yleisellä tavalla ainoastaan sisäisten kalavarojen jakamisen osalta. "Korvausturskan" sisällyttäminen TACeja koskevaan asetukseen yhdeksi vuodeksi, mikä on katsottava poikkeustapaukseksi, ei muuta tätä. Kun kyseisessä taulukossa olevat alueet eivät ole sellaisinaan alueita, joilla yhteisön käytössä olevat kalavarat ovat "yhteisön TAC-kalavaroja", täsmennetään, että jakosuhdetta sovelletaan ainoastaan "yhteisön vesiin".

22 Neuvosto vetoaa lisäksi liittymisasiakirjan 121 artiklan 1 kohdan taulukkoon liittyvässä alaviitteessä 2 olevaan viittaukseen "yhteisön vedet", mikä osoittaa, että Itämeren turskaa varten vahvistettua jakosuhdetta sovelletaan ainoastaan yhteisön sisäisiin kalavaroihin, eli yhteisön käytössä oleviin kalastusmahdollisuuksiin, jotka sillä on sen omien kalastusoikeuksien perusteella jäsenvaltioiden suvereniteettiin tai lainkäyttövaltaan kuuluvilla vesillä.

23 Komissio katsoo muistutettuaan liittymisasiakirjan 121 artiklan 1 kohdan historiasta, että tässä kanteessa esitetään perustavanlaatuinen kysymys siitä, sisältyykö asetuksen N:o 3760/92 3 artiklan g kohdassa määriteltyyn käsitteeseen 'yhteisön kalastusmahdollisuudet' yhteisön Baltian valtioilta saama "korvausturska".

24 Komissio katsoo käsitteen 'yhteisön kalastusmahdollisuudet' osalta, että se sisältää myös kalastusmahdollisuudet kolmansien maiden vesillä sekä kansainvälisillä vesillä. Tällaista määritelmää ei voida soveltaa liittymisasiakirjan 121 artiklan 1 kohtaan, koska kyseinen määräys ei sisällä kolmansien maiden kanssa tehdyistä sopimuksista johtuvia kalastusmahdollisuuksia. Komissio viittaa tältä osin liittymisasiakirjan neljännen osan V osaston 3 luvun rakenteeseen ja sisältöön.

25 Yhteisöjen tuomioistuin toteaa edellä olevan perusteella, että asetuksen N:o 390/97 lainmukaisuus riippuu siitä, onko liittymisasiakirjan 121 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua turskan kalastusmahdollisuuksien jakoa koskevaa jakosuhdetta Ruotsin hyväksi sovellettava yhteisön kolmansilta mailta hankkimaan "korvausturskaan".

26 On siten selvitettävä turskan osalta se, mihin "yhteisön kalastusmahdollisuuksiin" liittymisasiakirjan 121 artiklan 1 kohdassa viitataan, kun siinä myönnetään jakosuhteen perusteella näistä kalastusmahdollisuuksista tietty osuus Ruotsin kuningaskunnalle.

27 Asetuksen N:o 3760/92 3 artiklan g kohdan mukaan "yhteisön kalastusmahdollisuuksilla" tarkoitetaan yhteisön kalastusvyöhykkeellä yhteisön käytössä olevia kalastusmahdollisuuksia, joihin lisätään yhteisön kaikki kalastusmahdollisuudet yhteisön kalastusvyöhykkeen ulkopuolella ja joista vähennetään kaikki kolmansien maiden käyttöön myönnetyt kalastusoikeudet.

28 Tästä seuraa, että liittymisasiakirjan 121 artiklan 1 kohdassa ei suljeta pois sitä, että jakosuhdetta sovelletaan yhteisön ja kolmansien maiden välillä tehtyihin sopimuksiin perustuvaan kalastukseen riippumatta siitä, tapahtuuko tämä kalastus yhteisön kalastusalueella vai sen ulkopuolella.

29 Kuitenkin on kiistatonta, että "korvausturskalla", josta tässä asiassa on kysymys, tarkoitetaan alueella III b, c ja d pyydettyä turskaa. Liittymisasiakirjan 121 artiklan 1 kohtaan liittyvän alaviitteen 2 sanamuodon mukaan tämä alue käsittää kuitenkin ainoastaan "yhteisön vedet".

30 Tästä seuraa, että turskan kalastuksen osalta liittymisasiakirjan 121 artiklan 1 kohdan perusteella Ruotsin kuningaskunnalle myönnetyn saalisosuuden määrittämiseen käytettävää jakosuhdetta sovelletaan ainoastaan yhteisön kalastusvyöhykkeellä käytössä olevien kalastusmahdollisuuksien osalta.

31 Kuitenkin Ruotsin kuningaskunnan osuus niistä siirretyistä kalavaroista, jotka yhteisö on saanut kolmannelta valtiolta, ei voi riippua siitä, missä kohdin yhteisön vesiä pyynti tapahtuu. Näin ollen viittausta "yhteisön vesiin" on tulkittava siten, että sen tarkoituksena on saattaa liittymisasiakirjassa mainitut viitealueet vastaamaan Itämeren kalastuskomission suosittelemia alueita, jotta Ruotsin kuningaskunnalle myönnetyn saalisosuuden määrittämiseen käytettävää jakosuhdetta voidaan soveltaa näissä suosituksissa vahvistettuun TACiin.

32 Liittymisasiakirjan 121 artiklan 1 kohdan taulukon toinen sarake, jonka mukaan siinä luetellut alueet vastaavat alueita "ICES [Kansainvälinen merentutkimusneuvosto]-alueet tai IBSFC [Itämeren komissio]-alueet, viitealueet TAC:n vahvistamiseksi", tukee tätä tulkintaa.

33 Kansainvälisen Itämeren kalastuskomission suosituksen nro 4 mukaan turskan TAC on vahvistettu yhteisön kalastusalueilla 109 600 tonniksi.

34 Tästä seuraa, että jakosuhdetta, jolla määritetään, mikä on liittymisasiakirjan 121 artiklan 1 kohdassa olevasta taulukosta ilmenevä turskakannan Ruotsille

myönnetty saalisosuus alueella III b, c ja d, sovelletaan ainoastaan Itämeren kalastuskomission suosituksen kohteena olevaan 109 600 tonnin suuruiseen TACiin.

35 Tätä jakosuhdetta ei sovelleta siten "korvausturskaan", jonka yhteisö on hankkinut kolmansilta valtioilta, vaikka tämä kala mahdollisesti pyydetään yhteisön kalastusalueilta.

36 Neuvosto on siten perustellusti laskenut asetuksen N:o 390/97 liitteessä I Ruotsille myönnetyn turskan saalisosuuden alueella III b, c ja d pelkästään Itämeren kalastuskomission myöntämän TACin perusteella, eikä ole ottanut huomioon "korvausturskaa" koskevia kalavarojen siirtoja.

37 Tästä kaikesta seuraa, että kanne on hylättävä.

Oikeudenkäyntikulut

38 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska neuvosto on vaatinut Ruotsin kuningaskunnan velvoittamista korvaamaan oikeudenkäyntikulut ja koska Ruotsin kuningaskunta on hävinnyt asian, se on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut. Työjärjestyksen 69 artiklan 4 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan komission on vastattava omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

1) Kanne hylätään.

2) Ruotsin kuningaskunta velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

3) Euroopan yhteisöjen komissio vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Rodríguez Iglesias Kapteyn Puissochet

Hirsch Jann

Moitinho de Almeida Gulmann Murray

Edward Ragnemalm Sevón

Julistettiin Luxemburgissa 29 päivänä kesäkuuta 1999.

R. Grass G. C. Rodríguez Iglesias

kirjaaja presidentti